

Laidiens: 31.03.2017., Nr. 67

Oficiālās publikācijas Nr.: 2017/67.24

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 58

Rīgā 2017. gada 28. martā

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 15 2. p.)

Apdrošinātāju un pārapdrošinātāju maksātspējas kapitāla prasības un pašu kapitāla aprēķināšanas normatīvie noteikumi

Izdoti saskaņā ar Apdrošināšanas un
pārapdrošināšanas likuma
118. pantu un 119. panta astoto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. "Apdrošinātāju un pārapdrošinātāju maksātspējas kapitāla prasības un pašu kapitāla aprēķināšanas normatīvie noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) nosaka maksātspējas kapitāla prasības aprēķināšanas kārtību saskaņā ar standarta formulu un izmantojamā pašu kapitāla aprēķināšanas kārtību, kā arī aktīvu un saistību, izņemot tehniskās rezerves, vērtēšanas kārtību maksātspējas aprēķina vajadzībām.
2. Noteikumi ir saistoši apdrošināšanas sabiedrībām un nedalībvalstu apdrošinātāju filiālēm (tālāk tekstā – apdrošinātājs), kā arī pārapdrošināšanas sabiedrībām (tālāk tekstā – pārapdrošinātājs).
3. Noteikumos lietotie termini:
  - 3.1. parakstīšanas risks (*underwriting risk*) – zaudējumu vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, ko izraisījusi neatbilstīga apdrošināšanas prēmiju noteikšana un pieņēmumi tehnisko rezervju aprēķinā;
  - 3.2. prēmijas un rezerves risks (*premium and reserve risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no svārstībām apdrošināšanas gadījumu iestāšanās laikā, biežumā un smaguma pakāpē, kā arī apdrošināšanas atlīdzību prasību izskatīšanas laikā un izmaksu apmērā;
  - 3.3. katastrofas risks (*catastrophe risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no ievērojamas nenoteiktības cenu noteikšanā un rezervju veidošanas pieņēmumos par ekstremāliem vai ārkārtējiem gadījumiem;
  - 3.4. mirstības risks (*mortality risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no pārmaiņām mirstības rādītāju līmenī, tendencē vai nepastāvībā, ja mirstības rādītāju palielināšanās noved pie apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās;
  - 3.5. ilgdzīvības risks (*longevity risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no pārmaiņām mirstības rādītāju līmenī, tendencē vai nepastāvībā, ja mirstības rādītāju samazināšanās noved pie apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās;
  - 3.6. invaliditātes un saslimstības risks (*disability-morbidity risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no pārmaiņām invaliditātes, slimības un saslimstības rādītāju līmenī, tendencē vai nepastāvībā;
  - 3.7. izdevumu risks (*expense risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no pārmaiņām to izdevumu līmenī, tendencē vai nepastāvībā, kas rodas, apkalpojot apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas līgumus;
  - 3.8. pārskatīšanas risks (*revision risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no svārstībām to pārskatīšanas rādītāju līmenī, tendencē vai nepastāvībā, ko piemēro mūža rentei (*annuities*), saistībā ar pārmaiņām tiesiskajā vidē vai apdrošinātās personas veselības stāvoklī;
  - 3.9. polises apturēšanas risks (*lapse risk*) – zaudējumu risks vai apdrošināšanas saistību vērtības palielināšanās risks, kas rodas no izmaiņām polišu neturpināšanas (tajā skaitā polišu neturpināšanas iespēju izmantošanas vai turpināšanas iespēju neizmantošanas) gadījumu apmērā vai no polises apturēšanas rādītāju pastāvīga pieauguma vai samazinājuma;
  - 3.10. tirgus risks (*market risk*) – zaudējumu vai finanšu stāvokļa negatīvu izmaiņu risks, kas tieši vai netieši rodas aktīvu, saistību un finanšu instrumentu tirgus cenu līmeņa svārstību un nepastāvības rezultātā;

- 3.11. procentu likmju risks (*interest rate risk*) – aktīvu, pasīvu un finanšu instrumentu vērtību jutīgums pret izmaiņām procentu likmju termiņstrukturā vai procentu likmju svārstīgumā;
- 3.12. kapitāla vērtspapīru risks (*equity risk*) – aktīvu, pasīvu un finanšu instrumentu vērtību jutīgums pret izmaiņām kapitāla vērtspapīru tirgus cenu līmenī vai svārstīgumā;
- 3.13. īpašuma risks (*property risk*) – aktīvu un finanšu instrumentu vērtību jutīgums pret izmaiņām nekustamā īpašuma tirgus cenu līmenī vai svārstīgumā;
- 3.14. likmju starpības risks (*spread risk*) – aktīvu, pasīvu un finanšu instrumentu vērtību jutīgums pret izmaiņām ienesīguma likmju starpības līmenī vai svārstīgumā attiecībā pret bezrisku procentu likmju termiņstrukturū;
- 3.15. ārvalstu valūtas risks (*currency risk*) – aktīvu, pasīvu un finanšu instrumentu vērtību jutīgums pret izmaiņām vai svārstībām valūtas maiņas kursa līmenī;
- 3.16. tirgus riska koncentrācijas (*market risk concentrations*) – apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja papildu riski, kas izriet vai nu no diversifikācijas trūkuma aktīvu portfeli, vai no pārmērīgi liela saistību nepildīšanas riska, ko rada atsevišķs vērtspapīru emitents vai saistītu emitentu grupa;
- 3.17. darījuma partneru saistību nepildīšanas risks (*counterparty default risk*) – zaudējumu vai negatīvu izmaiņu finanšu stāvokli risks, kas rodas darījuma partneru un debitoru kredīstāvokļa svārstību rezultātā, kam pakļauts apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs;
- 3.18. nemateriālo aktīvu risks (*intangible asset risk*) – zaudējumu vai negatīvu izmaiņu finanšu stāvokli risks, kas rodas nemateriālo aktīvu vērtības svārstību rezultātā;
- 3.19. operacionālais risks (*operational risk*) – zaudējumu risks, ko rada prasībām neatbilstošas vai nepilnīgas iekšējo procesu norises, personāla kļūdas vai iekšēji krāpnieciski darījumi, sistēmu darbība vai ārējo apstākļu ietekme;
- 3.20. riska mazināšanas metodes – visas metodes, kas apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam ļauj nodot daļu risku vai visus riskus citai pusei;
- 3.21. diversifikācijas ietekme – apdrošinātāja, pārapdrošinātāja un grupas riska darījumu vērtības samazināšanās saistībā ar uzņēmējdarbības diversifikāciju atbilstoši iespējai kāda riska negatīvo rezultātu kompensēt ar cita riska labvēlīgāku rezultātu, ja šie riski nav pilnībā savstarpēji saistīti;
- 3.22. pašu kapitāla instruments – pašu kapitāla instruments, kas, ja tiek pieprasīta tā apmaksa, tiek vienlaikus atspoguļots bilancē aktīvu postenī (piemēram, prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm) un pasīvu postenī, kas atspoguļo apmaksātāja līdzdalību apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja kapitālā (piemēram, akciju kapitāls vai pajas, vai subordinētais kapitāls);
- 3.23. bruto pašu kapitāla zudums – nedzīvības apdrošināšanas katastrofas riska apakšmoduļu noteikts pamata pašu kapitāla zudums, kas aprēķināts šādi:
- 3.23.1. nedzīvības apdrošināšanas katastrofas riska apakšmoduļiem, kas neietver savā aprēķinā citu apakšmoduli, – izmantojot attiecīgā apakšmoduļa aprēķina formulu;
- 3.23.2. nedzīvības apdrošināšanas katastrofas riska apakšmoduļiem, kas savā aprēķinā ietver citus apakšmoduļus, – izmantojot attiecīgā apakšmoduļa aprēķina formulu un iekļaujot formulā kā izejas datus citu attiecīgo apakšmoduļu aprēķina formulas rezultātus, ņemot vērā riska mazināšanas metožu ietekmi;
- 3.24. summējošs katastrofas notikums – katastrofas notikums, kura ietekme akumulējas un ietekmē apdrošināšanas līgumu grupu kopumā un kura ietekme uz atsevišķiem apdrošināšanas līgumiem nav nosakāma;
- 3.25. atsevišķs katastrofas notikums – katastrofas notikums, kas ietekmē atsevišķi identificējamus apdrošināšanas līgumus vai vienu apdrošināšanas līgumu;
- 3.26. dezagregācija (*disaggregation*) – sadalīšana elementos vai sastāvdaļās atbilstoši kontekstam;
- 3.27. bruto notikums – katastrofas notikums atbilstošā detalizācijas pakāpē, lai tam piemērotu cedētās pārapdrošināšanas programmu, t.i., bruto pašu kapitāla zudums pēc dezagregācijas;
- 3.28. katastrofu apakšmoduļa atzari – jebkura Eiropas Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/35 (2014. gada 10. oktobris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātpēja II), (tālāk tekstā – ES regula Nr. 2015/35) 119. pantā minētā galvenā nedzīvības apdrošināšanas katastrofas riska apakšmoduļa apakšmoduļi;
- 3.29. ienākošā atjaunināšanas prēmija – pārapdrošināšanas seguma atjaunināšanas prēmija, kas atbilstoši pārapdrošināšanas līguma nosacījumiem var tikt maksāta apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam;
- 3.30. vienlaicīga zaudējuma segums (*clash cover*) – zaudējumu pārsnieguma (*excess of loss*) pārapdrošināšanas līgums, kurš nodrošina pārapdrošināšanas segumu, ja viena un tā paša notikuma rezultātā ir radušies zaudējumi attiecībā uz diviem vai vairākiem viena apdrošinātāja

apdrošināšanas līgumiem, un kurā pārapdrošināšanas seguma piemērošanas robežsumma parasti ir augstāka par atsevišķa apdrošināšanas līguma apdrošinājuma summu;

3.31. moduļa komponente – nedzīvības apdrošināšanas katastrofas riska apakšmoduļa aprēķina vienība (apakšmoduļa, reģiona vai zonas detalizācijas līmenī), kam var tikt aprēķināta maksātspējas kapitāla prasība;

3.32. īsā kapitāla vērtspapīru pozīcija – īsā pozīcija attiecībā uz kapitāla vērtspapīriem īsās pārdošanas rezultātā (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 236/2012 (2012. gada 14. marts) par īso pārdošanu un dažiem kredītriska mijmaiņas darījumu aspektiem 2. panta 1.b) punkta izpratnē);

3.33. nosacītie atliktie nodokļi – summa, kas iekļaujama maksātspējas kapitāla prasības aprēķinā, lai atspoguļotu korekciju atbilstoši atlikto nodokļu zaudējumu segšanas spējai, un kas aprēķināta, summējot atbilstošo nodokļu likmju reizinājumu ar attiecīgajām ar nodokli apliekamo summu izmaiņām, kas rodas kā pagaidu atšķirība starp apliekamajām summām, vērtēšanā piemērojot Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 98. panta prasības, un apliekamajām summām, vērtēšanā ņemot vērā ES regulas Nr. 2015/35 207. panta 1. punktā noteiktā tūlītējā pašu kapitāla zuduma ietekmi. Apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs izvērtē apmēru, kādā nosacītie atliktie nodokļi varētu tikt atzīti bilancē pēc tūlītēja pašu kapitāla zuduma saskaņā ar maksātspējas kapitāla prasības aprēķinā noteiktajiem scenārijiem;

3.34. pārējo terminu lietojums šajos noteikumos atbilst Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (tālāk tekstā – Komisija) 2016. gada 29. novembra noteikumos Nr. 201 "Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas sabiedrību un nedalībvalstu apdrošinātāju filiāļu gada pārskata un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" lietotajiem terminiem.

II. Aktīvu un saistību, izņemot tehniskās rezerves, vērtēšana un vērtējumu pamatojumi

4. Apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs aktīvu un saistību, izņemot tehniskās rezerves, vērtēšanu (tālāk tekstā – aktīvu un saistību vērtēšana) maksātspējas aprēķina vajadzībām, kas ietver maksātspējas kapitāla prasības, minimālās kapitāla prasības un pašu kapitāla aprēķinu, veic saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 I sadaļas II nodaļā noteiktajām prasībām un šajā nodaļā minēto.

5. Apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs aktīvu un saistību vērtēšanai piemēro būtiskuma principu saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 1. apsvērumā minēto. Piemērojot būtiskuma principu, ceturkšņa maksātspējas aprēķina datu vērtējumā uz aplēsēm un aplēšu metodēm var paļauties lielākā mērā nekā gada maksātspējas aprēķina datu vērtējumā, ņemot vērā 34. Starptautiskā Grāmatvedības standarta "Starpperioda finanšu pārskati" 23.–25. punktā minēto.

6. Apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs vērtēšanas metodes piemēro konsekventi. Vienlaikus apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs izvērtē, vai, ņemot vērā 13. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta "Patiesās vērtības novērtēšana" 65. punktā minēto apstākļu izmaiņas, nav nepieciešams veikt izmaiņas vērtēšanas metodēs vai to piemērošanā, lai vērtējums būtu atbilstīgs Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 98. pantā noteiktajam.

7. Ja apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs, ievērojot ES regulas Nr. 2015/35 10. pantā minēto novērtēšanas hierarhiju, izvēlas piemērot alternatīvas novērtēšanas metodes ieguldījumu īpašuma un materiālo aktīvu, kas paredzēti pašu darbības nodrošināšanai, vērtēšanai, tas izvēlas ES regulas Nr. 2015/35 10. panta 7. punktā minēto metodi, kura sniedz visatbilstošāko aplēsi par vērtību, kādā aktīvu varētu apmainīt labi informētu, ieinteresētu un savstarpēji nesaistītu pušu darījumā. Piemērojot alternatīvas novērtēšanas metodes saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 10. panta 6. punktu, apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs izvērtē informāciju no dažādiem avotiem saskaņā ar 40. Starptautiskā Grāmatvedības standarta "Ieguldījumu īpašums" 46. punktā minēto.

8. Atsevišķos gadījumos šo noteikumu 7. punktā minētās informācijas izmantošanas rezultātā var iegūt atšķirīgus īpašuma vērtības novērtējumus. Apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs kritiski izvērtē šādu atšķirību iemeslus un nosaka visticamāko īpašuma vērtību novērtējuma aplēšu diapazonā.

9. Apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs, nosakot materiālo aktīvu, kas paredzēti pašu darbības nodrošināšanai, vērtību, ņem vērā apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja spēju izmantot materiālo aktīvu tā visplašākajā un vislabākajā izmantošanas veidā vai pārdodot to citam tirgus dalībniekam, kas izmantotu materiālo aktīvu tā visplašākajā un vislabākajā izmantošanas veidā, saskaņā ar 13. Starptautisko Finanšu pārskatu standartu "Patiesās vērtības novērtēšana".

10. Ja ieguldījumu īpašuma un materiālo aktīvu, kas paredzēti pašu darbības nodrošināšanai, vērtības novērtējums pārskata datumā pamatots ar neatkarīga nekustamā īpašuma vērtētāja sagatavotu novērtējumu vai citu informāciju, kas iegūta pirms pārskata datuma, apdrošinātājs vai pārapdrošinātājs dokumentē un uzglabā pierādījumus, ka ir veiktas visas nepieciešamās korekcijas, lai ņemtu vērā vērtības izmaiņas, kādas ir notikušas laika periodā starp vērtējuma sagatavošanas datumu vai citas informācijas iegūšanas datumu un pārskata sagatavošanas datumu, vai pamato, ka korekcijas nav nepieciešamas, piemēram, ja vērtējuma vai citas informācijas iegūšanas datuma atšķirība no pārskata sagatavošanas datuma ir neliela.

11. Finanšu saistību vērtēšanai piemēro ES regulas Nr. 2015/35 14. panta 1. punktu, t.i., izmanto metodes, kuru rezultātā iegūst vērtību, kādā saistības varētu nodot vai nokārtot labi informētu, ieinteresētu un savstarpēji nesaistītu pušu darījumā, un neveic korekcijas par izmaiņām apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja pašu kredīstāvoklī (*own credit standing*) pēc finanšu saistību sākotnējās atzīšanas. Apdrošinātājs vai

pārapprošinātājs nosaka finanšu saistību patieso vērtību saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 9. panta 1. punktu un pēc sākotnējās atzīšanas izslēdz turpmākās vērtības korekcijas, kas attiecas uz izmaiņām apdrošinātāja vai pārapprošinātāja pašu kredīstāvokli. Nosakot patiesās vērtības izmaiņu apmēru, kas attiecināms uz pašu kredītrisku, izmanto vienu no 7. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta "Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana" 10. punktā minētajām metodēm.

12. Ja apdrošinātājs vai pārapprošinātājs vērtē līdzdalību saistīto sabiedrību pamatkapitālā, piemērojot pašu kapitāla metodi saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 9. panta 1. punktu un 13. panta 5. punktu, bet saistītā sabiedrība grāmatvedības kārtošanaī piemēro atšķirīgus grāmatvedības pamatprincipus (nepiemēro Starptautiskos Finanšu pārskatu standartus), tad maksātspējas aprēķina vajadzībām apdrošinātājs vai pārapprošinātājs veic korekcijas, lai atzītu šādas saistītās sabiedrības aktīvus un saistības saskaņā ar Starptautiskajiem Finanšu pārskatu standartiem.

13. Ja, piemērojot ES regulas Nr. 2015/35 13. panta 5. punktu, apdrošinātājs vai pārapprošinātājs neveic saistīto sabiedrību aktīvu un saistību vērtības starpību aprēķinu saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 13. panta 4. punktu, tas dokumentē un uzglabā pamatojumu, kādēļ tas nav veikts.

14. Ja apdrošinātājs vai pārapprošinātājs vērtē līdzdalību saistīto sabiedrību pamatkapitālā, izmantojot alternatīvas vērtēšanas metodes saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/36 13. panta 1. punkta c) apakšpunktu, tas dokumentē un uzglabā pamatojumu, kāpēc nav iespējams pārvērtēt saistītās sabiedrības aktīvus un saistības, izmantojot standarta vērtēšanas metodi vai pielāgotu pašu kapitāla metodi.

15. Slēdzot darījumu, kas apdrošinātājam vai pārapprošinātājam rada papildu pašu kapitāla posteni (instrumentu), tas izvērtē, vai atzīt attiecīgās iespējamās saistības kā saistības saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 11. pantu. Iespējamo saistību apmēra noteikšanā ņem vērā visas apdrošinātājam vai pārapprošinātājam pieejamās prognozes par iespējamām naudas plūsmām un risku, ka faktiskās izejošās naudas plūsmas var būt lielākas un atšķirties no prognozētajām. Apdrošinātājs vai pārapprošinātājs dokumentē un uzglabā pamatojumu, ja tas nav atzinis iespējamās saistības apstākļos, kad ir noslēgta vienošanās ar citu sabiedrību, t.sk. ar citu grupas sabiedrību, un par šo vienošanos apdrošinātājs vai pārapprošinātājs ir saņēmis Komisijas atļauju iekļaut to pašu kapitāla aprēķinā kā papildu pašu kapitāla posteni.

16. Atliktā nodokļa atzīšanu un vērtēšanu apdrošinātājs vai pārapprošinātājs veic saskaņā ar ES regulas Nr. 2015/35 15. pantu, ņemot vērā tālāk minēto:

16.1. atliktā nodokļa aktīvu un atliktā nodokļa saistību diskontēšana netiek pieļauta maksātspējas aprēķina vajadzībām;

16.2. atliktā nodokļa aktīvus un atliktā nodokļa saistības savstarpēji ieskaita vienīgi tad, ja apdrošinātājam vai pārapprošinātājam ir juridiski pamatotas tiesības veikt pārskata perioda nodokļa aktīvu ieskaitu pret pārskata perioda nodokļa saistībām, kā arī ja atliktā nodokļa aktīvi un atliktā nodokļa saistības attiecas uz apdrošinātāja vai pārapprošinātāja ienākuma nodokļa summu, kuras iekasēšanu administrē viena un tā pati nodokļu iestāde;

16.3. ja apdrošinātājam vai pārapprošinātājam ar nodokli apliekamās pagaidu starpības ir nepietiekamas, tad atliktā nodokļa aktīvu atzīst, ņemot vērā 12. Starptautiskā Grāmatvedības standarta "Ienākuma nodokļi" 29. punkta a) apakšpunktā minētos nosacījumus;

16.4. izstrādājot ar nodokli apliekamās peļņas prognozes un vērtējot iespējamību, ka nākotnē radīsies pietiekama ar nodokli apliekamā peļņa, apdrošinātājs vai pārapprošinātājs:

16.4.1. ņem vērā, ka pat stabili ienākumu vēsture nenodrošina pietiekami objektīvu pierādījumu par nākotnes peļņas gūšanu;

16.4.2. ņem vērā, ka nenoteiktības pakāpe attiecībā uz nākotnē sagaidāmo ar nodokli apliekamo peļņu atkarīga no sagaidāmā apdrošināšanas darbības apjoma pieauguma, kad prognožu periods palielinās, un šī prognozētā peļņa ir sagaidāma periodos, kas pārsniedz parasto apdrošinātāja vai pārapprošinātāja darbības plānošanas ciklu;

16.4.3. izvērtē iespēju, ka izmaiņas nodokļu likumos var aizkavēt vai ierobežot neizmantoto nodokļa zaudējumu un neizmantoto nodokļa kredītu atgūšanu;

16.4.4. izvairās no dubultās uzskaites, t.i., ar nodokli apliekamo peļņu, kas rodas ar nodokli apliekamās pagaidu starpības apvērses rezultātā, izslēdz no sagaidāmās ar nodokli apliekamās nākotnes peļņas, ja tā tikusi izmantota, lai pamatotu atliktā nodokļa aktīva atzīšanu;

16.4.5. nodrošina, ka, izstrādājot ar nodokli apliekamās peļņas prognozes, tās ir gan ticamas, gan saskaņotas ar pieņēmumiem, kas iekļauti citās prognozēs. Prognožu pamatā esošie pieņēmumi īpaši tiek saskaņoti ar maksātspējas aprēķina vajadzībām sagatavotajos pārskatos atzīto tehnisko rezervju un aktīva posteņu vērtējuma pamatā esošajiem pieņēmumiem.

17. Par šo noteikumu 16. punktā minēto vērtēšanu apdrošinātājs vai pārapprošinātājs dokumentē un uzglabā pierādījumus, kas satur vismaz šādu informāciju:

17.1. pagaidu starpību avotus, kas var izraisīt atliktā nodokļa atzīšanu;

17.2. atliktā nodokļa atzīšanas un vērtēšanas principus;

17.3. atzīto atliktā nodokļa aktīvu vai atliktā nodokļa saistību summu aprēķinu un tā pamatā esošos pieņēmumus par katru pagaidu starpības veidu, t.i., ar nodokli apliekamo pagaidu starpību un atskaitāmo pagaidu starpību, un par katru neizmantotā nodokļa zaudējuma un neizmantotā nodokļa kredīta veidu;

17.4. aprakstu par atliktā nodokļa aktīvu atzīšanu, kas ietver vismaz tālāk norādīto:

17.4.1. informāciju, vai apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam pastāv ar nodokli apliekamas pagaidu starpības, kuras attiecas uz ienākuma nodokli, kura iekasēšanu administrē viena un tā pati nodokļu iestāde, un kuru apvērse sagaidāma tajā pašā pārskata periodā, kad sagaidāma atskaitāmās pagaidu starpības apvērse, vai kuras radīs ar nodokli apliekamas summas, pret kurām var izmantot neizmantotos nodokļa zaudējumus vai neizmantotos nodokļa kreditus, pirms ir beidzies to termiņš;

17.4.2. ja apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam pastāv nepietiekamas ar nodokli apliekamas pagaidu starpības, kuras attiecas uz ienākuma nodokli, kura iekasēšanu administrē viena un tā pati nodokļu iestāde, pierādījumus pamatojumam, ka apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam būs pietiekama ar nodokli apliekama peļņa tajā pašā pārskata periodā, kurā apvērstas atskaitāmās pagaidu starpības, vai pārskata periodos, kuros nodokļa zaudējumus, kas izriet no atliktā nodokļa aktīva, var pārnest uz iepriekšējiem vai nākamajiem pārskata periodiem, vai pastāv iespēja, ka apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam radīsies ar nodokli apliekama peļņa, pirms būs beidzies neizmantoto nodokļa zaudējumu vai neizmantoto nodokļa kredītu termiņš;

17.5. atskaitāmo pagaidu starpību, neizmantoto nodokļa zaudējumu un neizmantoto nodokļa kredītu, kuriem ir vai nav atzīti atliktā nodokļa aktīvi, apmēru un to termiņa beigu datumus.

18. Ja līdzdalība saistītājās sabiedrībās tiek izslēgta no grupas uzraudzības saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 199. panta pirmo daļu, apdrošinātais vai pārapdrošinātais piemēro šādus principus, atzīstot atlikto nodokli:

18.1. ja līdzdalība saistītājās sabiedrībās tiek izslēgta no grupas uzraudzības saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 199. panta pirmās daļas 1. punktu, atliktais nodoklis, kas saistīts ar šo izslēgto sabiedrību, nav jāatzīst ne individuālā, ne grupas līmenī;

18.2. ja līdzdalība saistītājās sabiedrībās tiek izslēgta no grupas uzraudzības saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 199. panta pirmās daļas 2. vai 3. punktu, atliktais nodoklis, kas saistīts ar šo izslēgto sabiedrību, nav jāatzīst grupas līmenī.

III. Dalība un saistītās sabiedrības

19. Lai noteiktu apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja dalību (*participation*) finanšu iestādēs un kredītiestādēs pašu kapitāla aprēķina vajadzībām atbilstoši šo noteikumu 116. punkta un ES regulas Nr. 2015/35 68. panta prasībām, kā arī lai noteiktu saistītās sabiedrības maksātspējas kapitāla prasības aprēķina vajadzībām atbilstoši ES regulas Nr. 2015/35 168. un 171. panta prasībām, apdrošinātais vai pārapdrošinātais identificē dalību vai saistīto sabiedrību, pamatojoties uz savu individuālās dalības sabiedrības vērtējumu, neņemot vērā iespējamo kopējās līdzdalības vērtējumu grupas līmenī. Dalība finanšu iestādēs un kredītiestādēs tiek iekļauta vai nu pašu kapitāla aprēķinā, vai maksātspējas kapitāla prasības aprēķinā atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumā noteiktajai lēmuma pieņemšanas shēmai.

20. Lai identificētu saistīto sabiedrību, pamatojoties uz tiešā vai kontroles veidā iegūtām balsstiesībām vai līdzdalību, dalības sabiedrība nosaka:

20.1. savā turējumā esošās balsstiesības procentuāli no kopējām citas komercsabiedrības balsstiesībām;

20.2. savā turējumā esošās citas komercsabiedrības visu veidu akcijas vai daļas procentuāli no kopējā citas sabiedrības emitētā pamatkapitāla neatkarīgi no balsstiesīgo akciju skaita.

21. Ieguldījums citā komercsabiedrībā tiek uzskatīts par dalību, ja šo noteikumu 20.1. vai 20.2. punktā noteiktais procentuālais apmērs ir 20 procentu vai vairāk. Ja apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam ir dalība apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas komersantā, šo noteikumu 20.1. punktā minētās balsstiesības attiecas uz apmaksāto parasto akciju kapitālu, kā noteikts ES regulas Nr. 2015/35 69. panta (a) punkta i) apakšpunktā, un šo noteikumu 20.2. punktā minētās akcijas attiecas uz apmaksāto parasto akciju kapitālu, kā arī apmaksātajām priekšrocību akcijām, kā noteikts ES regulas Nr. 2015/35 69. panta (a) punkta v) apakšpunktā.

22. Apdrošinātais vai pārapdrošinātais novērtē savas līdzdalības procentuālo apmēru, kā noteikts šo noteikumu 19., 20. un 21. punktā, ik reizi, kad tiek aprēķināta maksātspējas kapitāla prasība atbilstoši Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām.

23. Identificējot saistīto sabiedrību atbilstoši Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likuma 1. panta pirmās daļas 37. un 38. punkta prasībām, pamatojoties uz to, ka apdrošinātājam vai pārapdrošinātājam ir izšķiroša vai būtiska ietekme citā komercsabiedrībā, tiek novērtēti šādi apstākļi:

23.1. apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja esošā līdzdalība citā komercsabiedrībā un iespējamā līdzdalības palielināšanās saistībā ar turējumā esošiem iespēju līgumiem vai citiem instrumentiem;

23.2. apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja biedra pajas savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvajā biedrībā vai savstarpējās apdrošināšanas tipa sabiedrībā un iespējamā biedra paju apmēra palielināšanās;

23.3. apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja pārstāvniecība citas komercsabiedrības valdē vai citā pārvaldes institūcijā;

23.4. apdrošinātāja vai pārapdrošinātāja iesaistišanās sabiedrības politikas veidošanas procesos, tostarp lēmumu pieņemšanā par dividendēm vai citu peļņas sadali;

23.5. būtiski darijumi starp apdrošinātāju vai pārapdrošinātāju un citu komercsabiedrību;